

การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง*

เยาวเรศ ภัคดีจิตร¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2. สร้างและหาคุณภาพหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และ 3. ศึกษาผลการใช้หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และนักเรียน ในชุมชน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1. แบบบันทึกการสัมภาษณ์ 2. แบบบันทึกหน่วยการเรียนรู้ 3. แบบประเมินคุณภาพหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น 4. แผนการจัดการเรียนรู้ และ 5. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสังเคราะห์ข้อมูลเรียบเรียงเขียนเป็นความเรียง

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียน มีความต้องการให้มีการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเห็นว่าควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา

2. การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีจำนวน 4 หน่วย ประกอบด้วย หน่วยที่ 1 ปฏิบัติตนตามพอสอนสั่ง รวมพลังพลเมืองดี หน่วยที่ 2 ทรัพยากรท้องถิ่นมีคุณค่ารักษาอย่างพอเพียง หน่วยที่ 3 รับ – จ่ายรู้ค่า พาชีวิตให้พอเพียง และ หน่วยที่ 4 ชีวิตมีคุณค่าภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน และมีผลการประเมินคุณภาพหน่วยการเรียนรู้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

3. การใช้หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นักเรียนสามารถปฏิบัติงาน ทำกิจกรรมกลุ่ม สสำรวจวิเคราะห์ เสนอแนวทางการแก้ปัญหาในชุมชน วางแผนทำบัญชีรายรับรายจ่าย และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น, การบูรณาการ, แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

* ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจาก คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 2560

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, E-mail: maew747@hotmail.com



The Development of Integrated Local Learning Unit of the Line of Thought Sufficiency Economy Philosophy*

Yaowares Pakdeejit¹

Abstract

This research objectives were to study: 1) To study the basic information in the development of integrated local learning units according to the sufficiency economy philosophy 2) build and find quality local learning units integrated in the sufficiency economy philosophy and 3) to study the effect of integrated local learning unit according to sufficiency economy philosophy. The population in this study included school administrators, teachers and students in the community. The tools which are used in this research include 1) interview form 2) learning unit form 3) the evaluation form on local learning unit 4) learning management plan and 5) a questionnaire of satisfaction of students toward the use of integrated local learning units according to the philosophy of economy. The data is analyzed by frequency distribution, percentage, average and standard deviation, and then is synthesized in essay writing fashion.

The finding results show that:

1. School administrators, teachers, and students need to develop integrated local learning units according to the sufficiency economy philosophy and that should be organized learning activities that integrate the concept of sufficiency economy philosophy in the school.

2. The development of integrated local learning units according to the sufficiency economy philosophy consists of 4 units, consisting of Unit 1: acting by the father teaching, good citizenship. Unit 2: valuable local resources, suffice it enough. Unit 3: Pay to know the cost of living. Sufficient enough and Unit 4: life is worth the local wisdom of the community and has the effect of evaluating the quality of the learning unit. The level of appropriateness is very high.

3. The use of integrated local learning unit according to Sufficiency Economy Philosophy. Students can practice. Group activities Analytical survey Offer solutions to problems in the community. Plan to make income. And participate in environmental conservation in the community. The students were satisfied with the use of integrated local learning units according to Sufficiency Economy Philosophy. The overall picture is at the highest level

Keywords: development of local learning units, Integration, sufficiency economy philosophy

* The research funding from Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University, 2017

¹ Lecturer in Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University, E-mail: maew747@hotmail.com

ความเป็นมาและปัญหาการวิจัย

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผลรวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ ดันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในทั้งนี้จะต้องอาศัย ความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอนและขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกใน คุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต และ ให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2555)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปในลักษณะองค์รวม“การบูรณาการ” ซึ่งเป็นการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกัน ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยนำกระบวนการเรียนรู้จากกลุ่มสาระเดียวกัน หรือต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้มาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน จะทำให้ผู้เรียนเห็นความสัมพันธ์ของศาสตร์สาขาต่าง ๆ สามารถเชื่อมโยงและถ่ายโอนความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้ ดังนั้น การจัดหลักสูตรแบบบูรณาการ (Integrated Curriculum) จึงเป็นการนำเอาเนื้อหาของวิชาต่าง ๆ มาหลอมรวมเข้าด้วยกันเกิดเป็นเอกลักษณ์ใหม่ของหลักสูตรหรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ (Integrated Instruction) ซึ่งจะเน้นที่องค์รวมของเนื้อหามากกว่าองค์ความรู้ของแต่ละรายวิชา และเน้นที่การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญยิ่งกว่าการบอกเนื้อหาของครูผู้สอน ทั้งนี้ สถานศึกษาเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติการที่จะต้องนำกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้จัดทำนำไปสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม เพื่อให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเอง เกิดความรัก ความผูกพัน และมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่น สถานศึกษาจึงต้องนำ กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น มาจัดทำรายละเอียดของเนื้อหา องค์ความรู้ที่เกี่ยวกับท้องถิ่น ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและสภาพชุมชนนั้น ๆ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

จากความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้นที่เน้นการพัฒนาการศึกษาจำเป็นที่จะต้องพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบเน้นการบูรณาการแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและออกแบบกระบวนการเรียนรู้ใหม่เพื่อสร้างคนสมัยใหม่ให้มีความรู้สึที่ดี มีความสุขกับการเรียนเป็นคนเก่ง ฉลาด รู้จักคิดวิเคราะห์

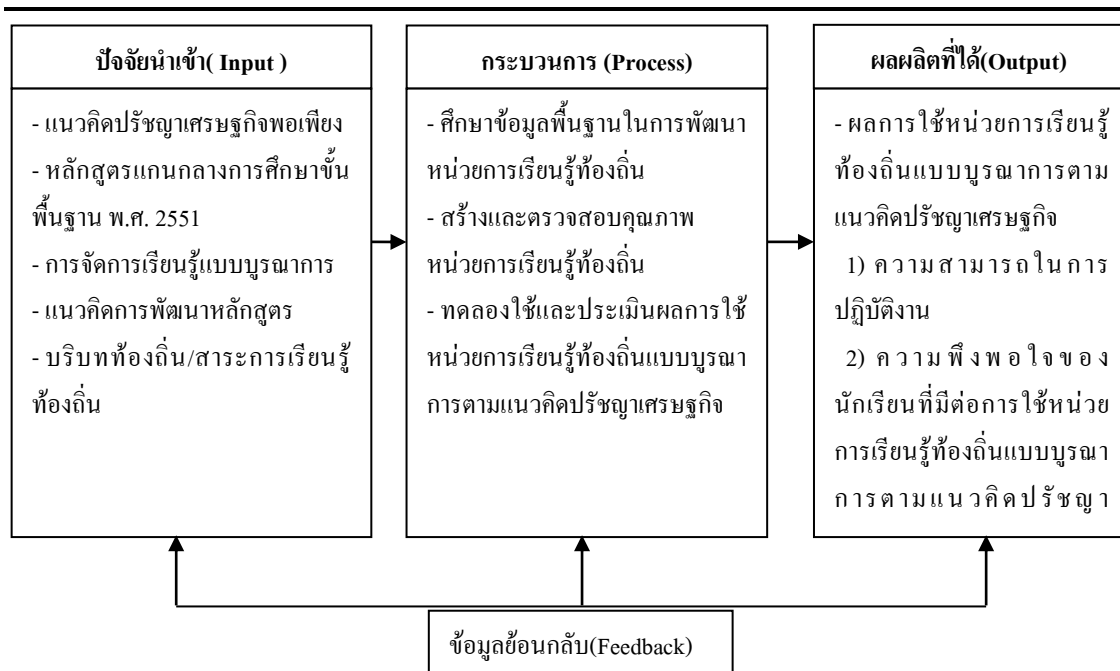
และเฝ้าติดตามเวลา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยในเรื่อง “การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เข้าใจเห็นความสำคัญและรู้คุณค่าของทรัพยากรในชุมชน เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ส่งเสริมด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น และส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาเห็นความสำคัญของการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ มีความเข้มแข็ง พอเพียง อยู่ดี กินดี มีความสงบสุข ก็จะส่งผลให้คนในชุมชนสามารถพัฒนาได้อย่างมั่นคง ยั่งยืน มีศักดิ์ศรีในเวทีโลกภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. เพื่อสร้างและหาคุณภาพหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
3. เพื่อศึกษาผลการใช้หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิดหลักการทฤษฎีที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยโดยศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้เป็นการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดเพียงชื่อหน่วย วัตถุประสงค์ ผลการเรียนรู้ กำหนดรูปแบบการเรียนการสอน สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และกำหนดการประเมินผล (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2551, 2551, น.7) หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นวิถีการดำเนินชีวิต ที่ใช้คุณธรรมกำกับความรู้ เป็นการพัฒนาตัวเอง ครอบครัวยุคใหม่ สังคม ประเทศชาติ ให้ก้าวหน้าไปพร้อมกับความสมดุล มั่นคง ยั่งยืน เป็นหลักคิดและหลักปฏิบัติเพื่อให้คนส่วนใหญ่พอมีพอกินพอใช้ สามารถพึ่งตนเองได้ เพื่อให้คนกับคนในสังคม สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เพื่อให้คนกับธรรมชาติ อยู่ร่วมกันอย่างสมดุล ยั่งยืน และให้แต่ละคนดำรงตนอย่างมีศักดิ์ศรี และรากเหง้าทางวัฒนธรรม (พระมหาสิริวัฒน์ อริยเมธี, 2549; สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2549 ; อุดมพร อมรธรรม, 2549 และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550) การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ (รุ่งนภา นุตราชวงศ์, 2552; สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551; พนิต ชาติทอง, 2550; จิตพร จินดาพงษ์, 2550; Mc Neil , John D., 1981; Pratt, David, 1980 และ Henson K.T, 2001) แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ, 2550 และ พูลจิต หลืออินทร์, 2555) แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประยุกต์ขั้นตอนการดำเนินงานตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นตอนที่ 3 การนำหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้และประเมินผลการใช้หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียนในชุมชน

แหล่งข้อมูล

แหล่งที่ 1 ข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ ข้อมูลที่ศึกษาโดยตรงจากแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง บุคคลในชุมชน องค์กรชุมชน เครือข่ายชุมชน

แหล่งที่ 2 ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ ข้อมูลที่ศึกษาจากเอกสารวิชาการ สิ่งพิมพ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบบันทึกการสัมภาษณ์
2. แบบบันทึกหน่วยการเรียนรู้
3. แบบประเมินคุณภาพหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น
4. แผนการจัดการเรียนรู้
5. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ

ตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาหลักการทฤษฎีจากตำรา เอกสาร บทความทางวิชาการและงานวิจัย
2. สร้างแบบประเมินคุณภาพหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นและแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจ
3. นำแบบประเมินคุณภาพหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นและแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจที่พัฒนาขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม เพื่อขอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะสำหรับนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยติดต่อ ประสานงาน ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง
2. ศึกษา สัมภาษณ์ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น
3. ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
5. นำหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่สร้างเสร็จแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เพื่อประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ
6. นำหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
7. นำแบบสอบถามความพึงพอใจของครูและนักเรียนที่มีต่อการใช้หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจให้นักเรียนตอบแบบสอบถาม
8. รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลจากแบบบันทึกการประชุม แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลมาเขียนเป็นความเรียงเป็นเอกสารหลักสูตรท้องถิ่น
2. ข้อมูลจากแบบประเมินความเหมาะสมของหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. ข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนเห็นความสำคัญและต้องการให้มีการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ และเห็นว่าควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนให้ก้าวหน้าไปพร้อมกับความสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน
 2. การสร้างหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้เน้นกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมและปลูกฝังวิธีการคิด และการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3 หลักการ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีจำนวน 4 หน่วย ประกอบด้วย หน่วยที่ 1 ปลูกฝังจิตสำนึกตามพ่อสอนสั่ง รวมพลังพลเมืองดี หน่วยที่ 2 ทรัพยากรท้องถิ่นมีคุณค่ารักษาย่างพอเพียง หน่วยที่ 3 รับ – จ่ายรู้ค่าพาชีวิตให้พอเพียง และ หน่วยที่ 4 ชีวิตมีคุณค่าภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน และผลการประเมินคุณภาพหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 4 หน่วย มีผลการประเมินคุณภาพหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการในระดับความเหมาะสมโดยภาพอยู่ในระดับมาก ดังตารางที่ 1
- ตารางที่ 1 ผลการประเมินคุณภาพหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ

หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
ปลูกฝังจิตสำนึกตามพ่อสอนสั่ง รวมพลังพลเมืองดี	4.31	0.24	มาก
ทรัพยากรท้องถิ่นมีคุณค่ารักษาย่างพอเพียง	4.32	0.17	มาก
รับ – จ่ายรู้ค่าพาชีวิตให้พอเพียง	4.33	0.20	มาก
ชีวิตมีคุณค่าภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน	4.40	0.15	มาก
รวมเฉลี่ย	4.34	0.19	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการประเมินคุณภาพหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจ จำนวน 4 หน่วย มีผลการประเมินความเหมาะสมของหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการโดยภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$)

3. ผลการใช้หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หน่วยที่ 1 ปฏิบัติตนตามพ่อสอนสั่ง รวมพลังพลเมืองดี นักเรียนสามารถปฏิบัติตนตามแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง หน่วยที่ 2 ทรัพยากรท้องถิ่นมีคุณค่ารักษาอย่างพอเพียง นักเรียนสามารถสำรวจสภาพปัญหาในชุมชน และวิเคราะห์ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน หน่วยที่ 3 รับ – จ่ายรู้ค่าพาชีวิตให้พอเพียง นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลการใช้จ่ายเงินของตนเองและครอบครัวในชีวิตประจำวัน สามารถวางแผนและจัดทำบัญชีรายรับ – รายจ่ายของตนเอง ตลอดจนเห็นความสำคัญและคุณค่าและประโยชน์ของการจัดทำรายรับ – รายจ่ายประจำวันของตนเองได้ และ หน่วยที่ 4 ชีวิตมีคุณค่าภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาในท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ ได้

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของที่มีต่อการใช้หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของที่มีต่อการใช้หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ที่	ประเด็นพิจารณา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
ด้านเนื้อหา				
1	ตรงกับความต้องการและความสนใจของนักเรียน	4.79	0.41	มากที่สุด
2	เนื้อหาเรียบเรียงตามลำดับขั้นตอนมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันได้อย่างน่าสนใจ เข้าใจง่าย	4.79	0.49	มากที่สุด
3	ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสำคัญและคุณค่าของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.83	0.47	มากที่สุด
4	ความรู้ที่ได้รับมีประโยชน์สามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน	4.90	0.31	มากที่สุด
	ระดับความคิดเห็นรายด้าน	4.83	0.42	มากที่สุด

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ที่	ประเด็นพิจารณา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
5	ได้วางแผนการปฏิบัติงาน ฝึกปฏิบัติจริงและแก้ปัญหาด้วยตนเอง	4.48	0.78	มาก
6	มีการปฏิบัติงานเป็นกลุ่ม ส่งเสริมการทำงานร่วมกับผู้อื่น	4.90	0.35	มากที่สุด
7	มีสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น	4.86	0.83	มากที่สุด
8	ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์	4.45	0.87	มาก
9	ผลงานที่ได้จากการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มในแต่ละครั้ง	4.45	0.51	มาก
10	นักเรียนมีความสุขในการเรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นบูรณาการ	4.76	0.41	มากที่สุด
	ระดับความคิดเห็นรายด้าน	4.65	0.63	มากที่สุด
ด้านการวัดและประเมินผล				
11	การประเมินครอบคลุมทั้งด้านความรู้ การปฏิบัติงาน และการทำงานกลุ่ม	4.12	0.35	มาก
12	การให้คะแนนมีความยุติธรรม น่าเชื่อถือ	4.04	0.39	มาก
13	การนำผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	4.17	0.41	มาก
	ระดับความคิดเห็นรายด้าน	4.11	0.38	มาก
	เฉลี่ยรวม	4.53	0.48	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการศึกษาความพึงพอใจของที่มีต่อการใช้นักเรียนเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านเนื้อหา ($\bar{X} = 4.83$) รองลงมา คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.65$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.11$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนเห็นความสำคัญและต้องการให้มีการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเห็นว่าควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคนให้ก้าวหน้าไปพร้อมกับความสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนยังขาดความรู้ ไม่เข้าใจในเรื่องการดำรงชีวิต ความเป็นอยู่ในสังคม จึงจำเป็นที่จะต้องสร้างองค์ความรู้ ความพอเพียงที่เป็นรากฐานของชีวิต เพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนสามารถที่จะดำรงอยู่ได้ในสังคมและนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตประจำวันอย่างเหมาะสมตามศักยภาพของแต่ละคน สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และปลูกฝังให้มีความรักต่อตนเอง ครอบครัว และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน เกิดความหวงแหนที่จะอนุรักษ์ให้ลูกหลานต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ จริยา โสพิกุล (2552) ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ เรื่อง ขนมหอยในท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สรุปการสัมภาษณ์ความเห็นและความต้องการในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ เรื่อง ขนมหอยในท้องถิ่น จากผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและนักเรียน โดยทั่วไปต้องการให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในโรงเรียน โดยเฉพาะภูมิปัญญาด้านการทำขนมหอยในท้องถิ่น เนื่องจากเห็นว่าการฝึกทำขนมหอยสามารถช่วยพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการคิดวางแผน คิดสร้างสรรค์ การนำวัสดุอุปกรณ์หรือทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ส่งผลให้ผู้เรียนได้ตระหนักและเห็นของภูมิปัญญา ตลอดจนได้มีส่วนร่วมในการสืบทอดวัฒนธรรมที่ดีงามให้คงอยู่ชุมชนตลอดไป

2. การสร้างหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้เน้นกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมและปลูกฝังวิธีการคิด และการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3 หลักการ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีจำนวน 4 หน่วย ประกอบด้วย หน่วยที่ 1 ฝึกคิดตามพ่อสอนสั่ง รวมพลังพลเมืองดี หน่วยที่ 2 ทรัพยากรท้องถิ่นมีคุณค่ารักษาอย่างพอเพียง หน่วยที่ 3 รับ – จ่ายรู้ค่าพาชีวิตให้พอเพียง และ หน่วยที่ 4 ชีวิตมีคุณค่าภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน และผลการประเมินคุณภาพหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 4 หน่วย มีผลการประเมินคุณภาพหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการในระดับความเหมาะสมโดยภาพอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ จริยา โสพิกุล (2552) ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ เรื่อง ขนมหอยในท้องถิ่น กลุ่มสาระ

การเรียนรู้การทำงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 จัดทำหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการโดยมีองค์ประกอบ คือ คำแนะนำการใช้ ชื่อหน่วย ชื่อกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับชั้น หลักการ จุดมุ่งหมาย ฟังความคิดประจำหน่วย มาตรฐานการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ กำหนดเวลาเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งเรียนรู้และการวัดประเมินผล และการตรวจสอบคุณภาพองค์ประกอบของหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.94) มีความสอดคล้องทุกองค์ประกอบ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องในแต่ละข้อตั้งแต่ 0.60 – 1.00 และในภาพรวมเท่ากับ 0.94 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภักทวี แฝ่วพลสง (2559) ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง น้ำผลไม้เพื่อสุขภาพชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองพลวง พบว่าการสร้างหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการเรื่อง น้ำผลไม้เพื่อสุขภาพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีองค์ประกอบของหน่วยการเรียนรู้ คือส่วนนำ (ชื่อหน่วยการเรียนรู้ เวลาเรียน/จำนวนชั่วโมง) เป้าหมาย (มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สาระสำคัญสาระการเรียนรู้) หลักฐานการเรียนรู้ (ชิ้นงาน/ภาระงาน การวัดและประเมินผล) กิจกรรมการเรียนรู้ (ขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุป) และแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 7 แผน 12 ชั่วโมง จากการตรวจสอบคุณภาพของหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า หน่วยการเรียนรู้มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00 แสดงว่าหน่วยการเรียนรู้ มีความสอดคล้องกับเนื้อหา และแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 4.00-5.00 แสดงว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมและความสอดคล้อง สามารถนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้

3. ผลการใช้หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หน่วยที่ 1 ปฏิบัติตนตามพอสอนสั่ง รวมพลังพลเมืองดี นักเรียนสามารถปฏิบัติตนตามแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง หน่วยที่ 2 ทรัพยากรท้องถิ่นมีคุณค่ารักษาอย่างพอเพียง นักเรียนสามารถสำรวจสภาพปัญหาในชุมชน และวิเคราะห์ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน หน่วยที่ 3 รับ – จ่ายรู้ค่าพาชีวิตให้พอเพียง นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลการใช้เงินของตนเองและครอบครัวในชีวิตประจำวัน สามารถวางแผนและจัดทำบัญชีรายรับ – รายจ่ายของตนเอง ตลอดจนเห็นความสำคัญและคุณค่าและประโยชน์ของการจัดทำรายรับ – รายจ่ายประจำวันของตนเองได้ และ หน่วยที่ 4 ชีวิตมีคุณค่าภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาในท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ ได้ และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.53$) สอดคล้องกับงานวิจัยของ พูลจิต หล่ออินทร์(2555) ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาหน่วย

การเรียนรู้บูรณาการ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีในท้องถิ่น โดยใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนหนองเม็ก พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ ในหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ เรื่องวัฒนธรรม ประเพณีในท้องถิ่น โดยใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เรียนรู้ตามสภาพจริง จากแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นแต่ละประเภท ได้รับประสบการณ์ตรงจากแหล่งเรียนรู้ เรียนจากประสบการณ์จริง มากที่สุด เพื่อเป็นการตอบสนองผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ เช่น การเสนอแหล่งเรียนรู้และปราชญ์ (ผู้รู้ในท้องถิ่น) ทำให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ครูผู้สอนเป็นเพียงคนคอยชี้แนะแนวทาง ให้คำปรึกษาแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นตลอดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และคอยอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้และได้รับความรู้มากที่สุด และการศึกษาเจตคติที่มีต่อวัฒนธรรม ประเพณีในท้องถิ่นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า เจตคติที่มีต่อวัฒนธรรม ประเพณีในท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งในด้านการรับรู้ ด้านการตอบสนอง ด้านการรู้คุณค่า ด้านการจัดระบบ และด้านลักษณะนิสัย โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก (มีค่าเฉลี่ย 4.15 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.49) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จริยา โสพิกุล (2552) ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ เรื่องขนมไทยในท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ผลการนำหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ เรื่อง ขนมไทยในท้องถิ่น ไปใช้ พบว่า ผลการปฏิบัติงานของนักเรียน โดยภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 82.18 ซึ่งผ่านเกณฑ์ในระดับดีมาก ผลการทำงานกลุ่ม โดยภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 81.34 ซึ่งผ่านเกณฑ์ในระดับดีมาก และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ของนักเรียน โดยภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80.11 ซึ่งผ่านเกณฑ์ในระดับดีมาก ส่วนการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ เรื่องขนมไทยในท้องถิ่น พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.75) โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเนื้อหาสาระ นักเรียนมีความพึงพอใจเฉลี่ยรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.83) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีความพึงพอใจเฉลี่ยรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.65) และด้านการวัดและประเมินผลนักเรียน มีความพึงพอใจเฉลี่ยรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.77)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ในการดำเนินการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ ควรจะจัดทำเป็นระดับชั้นที่ชัดเจนในระดับการศึกษาเดียวกันเพื่อเปรียบเทียบผลการศึกษากันได้ หรือหากจะจัดทำทุกระดับเชิงบูรณาการแบบมีส่วนร่วมก็ควรทำในโรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่งต่อไป เพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียน ผลงานหรือชิ้นงานของนักเรียน พัฒนาคู่มือด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการและพัฒนาชุมชนต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาการนำหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการที่พัฒนาขึ้นไปปรับประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของครูผู้สอน นักศึกษาและชุมชน และมีการติดตามประเมินผลการใช้เพื่อนำผลไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ฉันท ชาติทอง.(2550). *เทคนิคการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.

จริยา โสพิกุล. (2552). *การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ เรื่อง ขนมหไทยในท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน). มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.

ฐิติพร จินดาพงษ์. (2550, กรกฎาคม - ธันวาคม). *การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง กล้วยไข่ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2*. สักทอง: วารสารการวิจัย, 13 (2).

พระมหาสิริวัฒน์ อริยเมธี. (2549). *วิเคราะห์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากมุมมองของพุทธศาสนา*.

เชียงใหม่: หจก.เชียงใหม่โรงพิมพ์แสงศิลป์.

พูลจิต หล่ออินทร์. (2555, กรกฎาคม – มิถุนายน). *การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ เรื่อง วัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่น โดยใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. *วารสารหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 5 (1-2).

ภัทรวดี แผ้วพลสง. (2559). *การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง น้ำผลไม้เพื่อสุขภาพชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองพลวง*. *วารสารศรีวนาลัยวิจัย*, 3 (5).



- มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาประเทศตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). *ตามรอยพระราชดำริ สู่ ปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียง*. กรุงเทพฯ: ศูนย์การพิมพ์เพชรรุ่ง.
- รุ่งนภา นุตราวาศ. (2552, ตุลาคม-ธันวาคม). หลักสูตรอิงมาตรฐาน การพัฒนาสู่คุณภาพ. *วารสารวิชาการ*,
4 (60).
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2550). *19 วิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ*. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. (2549). *เศรษฐกิจพอเพียง ร่วมเรียนรู้ สานข่าย ขยายผล*. กรุงเทพฯ:
บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งเอนด์พับลิชชิ่ง.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551).
*การออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐานหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช
2551*. เอกสารประกอบการฝึกอบรม พุทธศักราช 2551.
- อุดมพร อมรธรรม. (2549). *ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพระเจ้าอยู่หัว*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แสงดาว.
- Henson, K.T. (2001). *Curriculum Planning: Integrating, Multiculturalism, Constructivism and
Education Reform*. New York: McGraw – Hill.
- Mc Neil, John D. (1981). *Curriculum: Comprehensive Introduction*. Boston: Little, Brown and
Company, Boston.
- Pratt, David. (1980). *Curriculum: Design and Development*. New York: Harcourt, BraceJovanovich.
